

forming of the artificial protected parks network in Ukrainian Steppe were identified.

Keywords: *artificial protected parks, stages of the network forming, age-old parks, history of creation, the Steppe of Ukraine.*

УДК 502.35:712.253:58 (477+866)

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА КАТЕГОРІЙ ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ ТА ЕКВАДОРУ

Є. І. БЕРЕГУТА, аспірант *

*Національний університет біоресурсів і природокористування
України*

E-mail: yeberehuta@gmail.com

Анотація. У статті викладено стислий порівняльний аналіз категоріальних систем природоохоронних територій України, Еквадору та світу. За основу порівняння взято класифікацію природоохоронних територій МСОП. Виокремлено спільні й відмінні риси категорій, визначено ключове місце ботанічних садів у класифікаціях природоохоронних територій України та Еквадору. У цих країнах ботанічні сади на національному рівні є основними категоріями у забезпеченні збереження колекцій фіторізноманіття.

Ключові слова: ботанічний сад, категорії природоохоронних територій, МСОП, Україна, Еквадор.

Актуальність. У кожній країні система природоохоронних територій розвивалася окремо, враховуючи особливості історії, законодавства, природних умов, ступінь заселення місцевості тощо. З появою міжнародних класифікацій природоохоронних територій, серед яких класифікація Міжнародного союзу охорони природи (МСОП, англ. IUCN) є найбільш визнаною, захисники природи країн світу прагнули наблизити класифікації своїх держав до міжнародних стандартів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Чи не кожна наукова праця на цю тему починається з аналізу та порівняння місцевих категорій охоронюваних територій з категоріями МСОП [2; 4; 6–8; 12; 13]. Зокрема, Т. Л. Андрієнко у своїй роботі [1] порівнює категорії природно-заповідного фонду України не тільки з категоріями класифікації МСОП, а й Польщі та інших європейських країн.

Мета дослідження. Порівняти категорії природно-заповідного фонду України, природоохоронних територій Еквадору із категоріями класифікації МСОП. Об'єкт досліджень – категорії природно-заповідного фонду України, природоохоронні території Еквадору, зокрема ботанічні

* Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор С. Ю. Попович.

сади. Предметом досліджень було встановлення відповідності категорій ПЗФ України та природоохоронних територій Еквадору до категорій МСОП.

Матеріали і методи дослідження. Для порівняння категоріальної тотожності і розбіжності між системами природоохоронних територій України та Еквадору з категоріями МСОП ми спиралися на законодавчу базу цих країн про природоохоронні території [5; 16–18] та опис категоріального розподілу територій інших країн та міжнародних організацій [1; 3; 4; 6; 8; 9; 11; 12].

Результати дослідження та їх обговорення. Як відомо, у рамках МСОП виділяють шість категорій (Ia – суворий природний резерват – *Strict Nature Reserve*, Ib – територія дикої природи – *Wilderness Area*, II – національний парк – *National Park*, III – пам'ятка природи – *Natural Monument*, IV – територія управління видами та місцями їхнього мешкання або резерват охорони природи – *Habitat/Species Management Area*, *Nature Conservation Area*, V – наземний чи водний охоронюваний ландшафт – *Protected Landscape/Seascape*, VI – територія управління природними ресурсами – *Managed Resource Protected Area*). Ця класифікація добре описана в українській літературі [1; 4; 8]. Окрім цих, за рубежом досить популярними є ще чотири категорії: антропологічний резерват – *Anthropological Reserve*, територія багатоцільового використання – *Multi-purpose Usage Protected Area*, біосферний резерват – *Biosphere Reserve* і об'єкт світової природної, культурної чи змішаної спадщини – *World Heritage Site* [8].

Згідно з Законом України «Про природо-заповідний фонд України» (1992 рік) на теренах України виділяють 11 категорій територій та об'єктів природо-заповідного фонду, що об'єднані у дві групи: природні території та об'єкти (природні заповідники, біосферні заповідники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки, заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища) і штучно створені об'єкти (ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки та парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва) [5]. Окрім них, згідно із Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» (1991 рік) до особливо охоронюваних територій в Україні належать курортні та лікувально-оздоровчі, рекреаційні, водозахисні, полезахисні та інші типи територій та об'єктів (місця зростання видів Червоної книги України), що визначаються законодавством України. До інших типів територій та об'єктів особливої охорони, що визначаються законодавством України, також можна віднести зелені зони міст, ландшафтні парки, лісопарки, дендрарії та інші території та об'єкти садово-паркового господарства [8].

Порівняльна оцінка цих категоріальних структур показала, що категорія природного заповідника за своїм змістом найбільш наближена до першої категорії класифікації МСОП – суворого природного резервату. Українські біосферні заповідники майже ідентичні до біосферних резерватів за міжнародною номенклатурою, які створюються з метою збереження в природному стані найбільш типових природних комплексів

біосфери, здійснення фонового екологічного моніторингу, вивчення навколишнього природного середовища, його змін під дією антропогенних факторів. Вони входять в установленому порядку до Всесвітньої мережі біосферних резерватів у рамках програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера». Для цієї категорії встановлюється диференційований режим охорони, відтворення та використання природних комплексів залежно від функціонального зонування. У біосферних резерватах згідно із Севільською стратегією виділяють три функціональні зони, а в українських – чотири. Національні природні парки України наближені до II категорії класифікації МСОП (національний парк), але більшість їх мають недостатньо суворий режим заповідності і тому ближчі до V категорії МСОП (охоронюваний ландшафт). Регіональні ландшафтні парки України і так звані «крайообразові» парки Польщі також цілком відповідають V категорії (охоронюваний ландшафт) класифікації МСОП. В основному всі українські заказники відповідають IV категорії МСОП (територія управління видами та місцями їх мешкання або резерват охорони природи). Зміст і функції пам'яток природи України повною мірою відповідають III категорії класифікації МСОП, навіть назви автентичні. В Україні заповідні урочища називають «мікрозаповідниками». Тому, як зазначає Т. Л. Андрієнко, формально режим заповідних урочищ відповідає режиму Ib категорії класифікації МСОП, але фактично режим цих територій у більшості випадків відповідає IV категорії класифікації МСОП [1].

У національній системі природоохоронних територій Еквадору (*SNAP – Sistema Nacional de Areas Protegidas*) виділяють чотири підсистеми: державну, автономну децентралізовану (місцевого значення), етнічно-общинну та приватної власності [14; 15; 19]. Державна підсистема, яка має назву Державна спадщина природних територій (*Patrimonio de Áreas Naturales del Estado – PANE*), налічує 49 об'єктів, що охоплюють 48 220 км², це приблизно 20 % площі території Еквадору. Далі коротко розкриємо сутність категорій Державної спадщини природних територій Еквадору.

Національний парк (Parque Nacional) – сухопутні або морські природні ділянки з суворим режимом охорони, за розміром не менше 10 тис. га, із однією або кількома екосистемами в їхньому природному стані або дуже мало порушені і мають високий рівень репрезентативності біорізноманіття та генетичних ресурсів дикої природи. Заповідається задля збереження екологічних, естетичних та культурних особливостей. Більшість національних парків Еквадору відповідає II категорії класифікації МСОП. Їхні території поділяють на функціональні зони, причому сутність деяких із них відповідає змісту Ia категорії класифікації МСОП. Частина національних парків повною мірою належать до Ib категорії класифікації МСОП. Кілька національних парків віднесено до світової природної спадщини ЮНЕСКО, а деякі мають статус біосферного резервату [14; 22]. Також національні парки, на територіях яких

проживають рідкісні етнічні общини, варто віднести до антропологічного резервату.

Біологічний резерват (Reserva biológica) – ділянка землі та/або моря, невеликого або значного розміру, що має комплекс непорушених або з невеликим антропогенним впливом екосистем або макроекосистем. У біологічному резерваті допускається незначне втручання людини. Він створюється задля збереження видової та генетичної різноманітності дикої природи. Біологічний резерват певною мірою відповідає IV категорії класифікації МСОП та українського заказника, що покликаний зберегти та відновити раритетні види біорізноманіття. Екологічний резерват може входити до складу території національного парку.

Екологічний резерват (Reserva ecológica) – ділянки землі та/або моря, площею не менше 10 тис. га, що мають одну або кілька екосистем із важливими видами флори та фауни, котрі перебувають під загрозою зникнення. Це можуть бути й унікальні геологічні комплекси на непорушених або малопорушених територіях. Розрізняють екологічні резервати національного або регіонального значення. Екологічний резерват слугує для управління і сталого використання природних ресурсів в інтересах корінних общин. Зміст його наближений здебільшого до V категорії та деякою мірою до IV категорії класифікації МСОП. Деякі біологічні резервати є частинами національних парків.

Фауністичний резерват (Reserva de producción de fauna) – ділянка землі з мінімальним розміром (від 5 тис. до 10 тис. га), на якій проживають види диких тварин, котрі у своєму природному середовищі мають економічну цінність. Зазвичай це мисливські угіддя корінних общин. Їхніми головними завданнями є управління, сприяння дослідженням та швидкому розмноженню тварин задля різних видів полювання. Ця категорія близька до V категорії класифікації МСОП, а також українських категорій – регіонального ландшафтного парку та мисливського угіддя.

Природоохоронна рекреаційна територія (Área nacional de recreación) – місцевість за площею від 1 тис. га, що має мальовничі пейзажі природного середовища і призначена для освітніх, туристичних та рекреаційних цілей. Головною особливістю цієї категорії є те, що до об'єктів легко дістатися з населених пунктів. Вона цілком відповідає V категорії класифікації МСОП або категорії українського регіонального ландшафтного парку.

Рефугій дикої природи (Refugio de vida silvestre) – невелика за площею ділянка землі та/або моря, що містить реліктові види у межах своїх корінних екосистем. У рефугії можливий дуже незначний антропогенний вплив, задля забезпечення сталості важливих видів або груп видів. Серед завдань рефугію також є збереження генетичної інформації диких видів біорізноманіття, що перебувають під загрозою зникнення. Ця категорія наближена до Ib і V категорій класифікації МСОП та категорії українського заповідного урочища. До речі, С. Ю. Попович у 2007 році [8] її запропонував для вдосконалення категоріальної структури класифікації природно-заповідного фонду України.

Як було зазначено вище, одночасно з категоріями національної системи охоронюваних територій Еквадору існують ще й інші. Наприклад, території, що належать до лісової спадщини країни (*Patrimonio Forestal del Estado*), віднесені до категорії лісового резервату (*Reserva forestal*) або охоронюваного лісу (*Bosque protector*). Охорона та належний догляд за цими територіями є обов'язком еквадорського Інституту лісу, природних територій та дикої природи (*INEFAN – Instituto Ecuatoriano Forestal y de Áreas Naturales y Vida Silvestre*), що підпорядковується Міністерству навколишнього середовища [15]. Лісовий резерват створюють через унікальність географічного положення лісів, їхній склад, місце розташування або через національні інтереси. Ці ліси повинні залишатися в незмінному стані задля залучення їх у природоохоронний та соціально-економічний розвиток країни в найближчому майбутньому. Ця категорія близька до VI категорії класифікації МСОП та категорії українського лісового заказника.

У цілому мережа природоохоронних територій Еквадору складається з 49 об'єктів, з них одинадцять національних парків, десять екологічних резерватів, десять рефугіїв дикої природи, вісім біологічних резерватів, шість природоохоронних рекреаційних територій та чотири фауністичні резервати. Це об'єкти національного значення. Решта природоохоронних територій – регіонального значення, які розміщені у різних провінціях країни. У таблиці подано рівні відповідності категорій природоохоронних територій, які визнані у світі, легітимні в Україні та Еквадорі (загальнодержавний рівень). З неї видно, що еквадорські національні парки часто мають дуже різне функціональне призначення, хоча за назвою скрізь у світі вони звучать однаково.

У цьому контексті детальніше зупинимося на категорії ботанічного саду, оскільки вона є предметом нашого цілеспрямованого дослідження в Україні та Еквадорі протягом 2013–2015 років. Отже, згідно з чинним законодавством ботанічні сади України створюють з метою збереження, вивчення, акліматизації, розмноження у спеціально створених умовах та ефективного господарського використання рідкісних і типових видів місцевої і світової флори шляхом створення, поповнення та збереження колекцій рослин, ведення наукової, навчальної й освітньої роботи. Розрізняють ботанічні сади загальнодержавного та місцевого значення. Природоохоронні установи місцевого значення можуть перебувати у державній, комунальній або приватній власності. Важливим є й те, що громадяни мають право на контроль за ботанічним садом та внесення пропозицій про включення до його складу найбільш цінних природних територій та об'єктів. Але на відміну від еквадорського законодавства громадяни України не мають права на створення ботанічних садів.

Наближена відповідність міжнародних категорій природоохоронних територій до категорій України та Еквадору

Міжнародні категорії	Українські категорії	Еквадорські категорії
Суворий природний резерват – <i>Strict Nature Reserve</i>	Природний заповідник	Національний парк – <i>Parque Nacional</i>
Територія дикої природи – <i>Wilderness Area</i>	Заповідне урочище	Національний парк – <i>Parque Nacional</i> ; рефугій дикої природи – <i>Refugio de vida silvestre</i>
Національний парк – <i>National Park</i>	Національні природні парки	Національний парк – <i>Parque Nacional</i>
Пам'ятка природи – <i>Natural Monument</i>	Пам'ятка природи	Екологічний резерват – <i>Reserva ecológica</i>
Територія управління видами та місцями їхнього мешкання або резерват охорони природи – <i>Habitat/Species Management Area, Nature Conservation Area</i>	Заказник: ботанічний, ентомологічний, загальнозоологічний, іхтіологічний, орнітологічний; зоологічний парк	Фауністичний резерват – <i>Reserva de producción de fauna</i> ; біологічний резерват – <i>Reserva biológica</i>
Наземний або водний охоронюваний ландшафт – <i>Protected Landscape/Seascape</i>	Регіональний ландшафтний парк, ботанічний сад, дендрологічний парк, парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва	Природоохоронна рекреаційна територія – <i>Área nacional de recreación</i>
Територія управління природними ресурсами – <i>Managed Resource Protected Area</i>	Заказник лісовий	Лісовий резерват – <i>Reservas forestales</i>
Антропологічний резерват – <i>Anthropological Reserve</i>	Заказник палеонтологічний	Національний парк – <i>Parque Nacional</i>
територія багатопільового використання – <i>Multi-purpose Usage Protected Area</i>	Регіональний ландшафтний парк	Природоохоронна рекреаційна територія – <i>Área nacional de recreación</i>
Біосферний резерват – <i>Biosphere Reserve</i>	Біосферний заповідник	Національний парк – <i>Parque Nacional</i>
Об'єкт Світової спадщини – <i>World Heritage Site</i>	Біосферний заповідник	Національний парк – <i>Parque Nacional</i>

Ботанічні сади Еквадору – це спеціалізовані парки, створені для догляду, утримання та збереження колекцій рослин з однієї або різних країн світу, що спрямовані на наукову та освітню діяльність. Однак найважливішою функцією ботанічних садів є збереження таксономічного різноманіття рослин. Ботанічні сади Еквадору належать органам місцевого самоврядування, приватним організаціям або університетам, тобто переважна більшість їх віднесена до місцевої системи природоохоронних територій. Процес надання статусу ботанічного саду об'єкту відбувається у кілька етапів. Коли приватна особа або організація вирішують створити у своїх володіннях ботанічний сад, то реєструються у органах місцевого самоврядування як некомерційні суб'єкти. Після цього реєструються у місцевому відділі міністерства навколишнього середовища. Отримавши відповідний статус, надалі ботанічний сад звітує перед місцевими відділами міністерства, причому кожного року поновлюється статус ботанічного саду [16–18]. Варто зазначити, що вісім ботанічних садів мають національне та міжнародне визнання, оскільки об'єднані у Мережу ботанічних садів Еквадору, яка своєю чергою належить до Латиноамериканської та Карибської Асоціації ботанічних садів [20; 21]. Решту ботанічних садів не внесено до загальнодержавного реєстру, оскільки вони належать приватним установам. Характерною ознакою системи природоохоронних територій є ще й те, що Еквадор на законодавчому рівні підтримує ініціативи некомерційних фондів у розширенні мережі ботанічних садів, що дає низку переваг, оскільки залучає недержавний капітал у розвиток природоохоронної системи країни.

Висновки і перспективи. Аналізуючи систему природоохоронних територій Еквадору, варто виділити такі особливості. По-перше, еквадорська система більш децентралізована, і місцеві управління міністерства навколишнього середовища можуть не звітувати у центральне управління про надання природоохоронного статусу об'єктам місцевого значення. По-друге, проглядається ширше залучення приватного капіталу, в тому числі й іноземного, у розвиток природоохоронного фонду країни. Прикладом цього слугує етноботанічний педагогічний парк «Омаере», одним із власників якого є іноземний громадянин. По-третє, суттєво відчутна популяризація екотуризму як одного із основних джерел збільшення обсягів фінансування природоохоронної справи країни.

Список використаних джерел

1. Андрієнко Т. Л. Система категорій природно-заповідного фонду України та питання її оптимізації / Т. Л. Андрієнко, В. А. Онищенко, М. Л. Клестов, О. І. Прядко, Р. Я. Арап ; [під ред. д. б. н., проф. Т. Л. Андрієнко]. – К. : Фітосоціоцентр, 2001. – 60 с.
2. Борисов В. А. Вопросы классификации заповедных территорий (с учетом зарубежного опыта) / В. А. Борисов // Научные основы охраны природы. – М., 1973. – Вып. 2. – С. 324–352.

3. Борисов В. А. Охраняемые природные территории мира. Национальные парки, заповедники, резерваты / В. А. Борисов, Л. С. Белоусова, А. А. Винокуров. – М. : Агропромиздат, 1985. – 310 с.
4. Заповідна справа в Україні : навч. посібник / за загальною редакцією М. Д. Гродзинського, М. П. Стеценка. – К., 2003. – 306 с.
5. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» // Збірник законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища. Спеціальний випуск. – Чернівці : Зелена Буковина, 2004. – Т. 10. – С. 26–39.
6. Ковальчук А. А. Заповідна справа : науково-довідникове видання / А. А. Ковальчук. – Ужгород : Підприємство «Ліра», 2002. – 312 с.
7. Коник Н. Ю. Особливості класифікацій природоохоронних територій Білорусі та України / Н. Ю. Коник, А. А. Дзиба // Науковий пошук студентства у розвитку довкілля: матеріали всеукр. наук.-практ. студ. конф. (Київ, 14–15 березня 2013 р.). – К. : ЦП «Компринт», 2013. – С. 197–198.
8. Попович С. Ю. Природно-заповідна справа : навч. посіб. / С. Ю. Попович. – К. : Арістей, 2007. – 480 с.
9. Прилепский Н. Г. Охраняемые природные территории США: краткий обзор / Н. Г. Прилепский, Т. О. Яницкая // Бюл. МОИП. Отд. биол. – 1995. – Т. 100, вып. 1. – С. 90–102.
10. Реймерс Н. Ф. Особо охраняемые природные территории / Н. Ф. Реймерс, Ф. Р. Штильмарк. – М. : Мысль, 1978. – 295 с.
11. Севільська стратегія біосферних резерватів. – К. : Націон. комітет України з Програми «Людина і біосфера», Держ. служба запов. справи, Проект Тасіс «Озера Нижнього Дунаю», 2001. – 30 с.
12. Стойко С. М. Організація національних парків у зарубіжних країнах та СРСР, їх категоризація і сучасна концепція / С. М. Стойко, О. І. Прядко // Укр. ботан. журн. – 1987. – Т. 44, № 2. – С. 93–98.
13. Шапошников Л. К. Заповедники и национальные парки мира / Л. К. Шапошников. – М., 1969. – 239 с.
14. Columba Zárate K. Manual para la Gestión Operativa de las Áreas Protegidas de Ecuador / K. Columba Zárate. – Quito : Imprenta Mariscal, 2013. – 194 p.
15. Ecuador: Informe nacional para la coferencia internacional de la FAO sobre los recursos fitogeneticos (Leipzig, 1996). Quito: Instituto nacional autónomo de investigaciones agropecuarias, 1995. – 137 p.
16. Ley para la conservación y manejo sustentable de la biodiversidad del Ecuador [Recurso electrónico]. – Disponible en: http://www.vertic.org/media/National%20Legislation/Ecuador/EC_Ley_de_Biodiversidad.pdf.
17. Ley forestal y de conservación de áreas naturales y vida silvestre del Ecuador [Recurso electrónico]. – Disponible en: <http://www.ambiente.gob.ec/wp-content/uploads/downloads/2012/07/Ley-Forestal-y-de-Conservacio%C2%81n-de-Areas-Naturales-y-Vida-Silvestre.pdf>.

18. Ley de Gestión Ambiental del Ecuador [Recurso electrónico]. – Disponible en:<http://www.derecho-ambiental.org/Derecho/Legislacion/Ley-Gestion-Ambiental-Ecuador.html>.
19. Ministerio del Ambiente Ecuador [Recurso electrónico]. – Disponible en: <http://www.ambiente.gob.ec/>.
20. Noticias de la Pontifica Univercidad Católica del Ecuador Sede Santo Domingo [Recurso electrónico]. – Disponible en: <http://www.pucesd.edu.ec/informativo/index.php/es/noticias2011/491-red.html>.
21. Solano R. Creación de la Red de Jardines botánicos del Ecuador / Rodrigo Solano // La botánica en el nuevo milenio. Resúmenes del tercer congreso Ecuatoriano de botánica, Octubre 25–27 del 2000 : las tesis de los informes – Quito, 2000. – P.125–126.

References

1. Andriienko, T. L., Onyshchenko V. A., Kliestov, M. L., Priadko, O. I., Arap, R. Ia. (2001). Systema katehorii pryrodno-zapovidnoho fondu Ukrainy ta pytannia yii optymizatsii [The system of categories of the natural reserve fund of Ukraine and the issue of its optimization]. Kiev: Fitosotsiotsentr, 60.
2. Borisov, V. A. Voprosyi klassifikatsii zapovednyih territoriy (s uchetom zarubezhnogo opyita) [Classification questions of protected areas (including foreign experience)]. Scientific basis of environmental protection, Moscow, 1973, 2, 324–352.
3. Borisov, V. A., Belousov, L. S., Vinokurov, A. A. (1985). Ohranyaemye prirodnyie territorii mira. Natsionalnyie parki, zapovedniki, rezervaty [Protected areas of the world. National parks, nature reserves, reserves]. Moscow: Agropromizdat, 310.
4. Hrodzynskiy, M. D., Stetsenko, M. P. (Eds.). (2003). Zapovidna sprava v Ukraini [Reserve management and studies in Ukraine], Kyiv, 306.
5. Zakon Ukrayiny “Pro pryrodno-zapovidnyy fond Ukrayiny” [The Law of Ukraine “About Nature Reserve Fund of Ukraine”]. (2004). Compilation Legislative Acts of Ukraine on Environmental Protection]. Chernivtsi: Zelena Bukovyna, 10, 26–39.
6. Kovalchuk, A. A. (2002). Zapovidna sprava [Reserve management and studies]. Uzhhorod: pidpriemstvo “Lira”, 312.
7. Konyk, N. Iu., Dzyba, A. A. (2013). Osoblyvosti klasyfikatsii pryrodookhoronnykh terytorii Bilorusi ta Ukrainy [The specifics of classifications of protected areas in Belarus and Ukraine]. Scientific and practical student conference. Students science research of environmental. Kyiv: Komprynt, 197–198.
8. Popovych, S. Iu. (2007). Pryrodno-zapovidna sprava [Reserve management and studies]. Kyiv: Aristei, 480.
9. Prilepskiy, N. G., Yanitskaya, T. O. (1995). Okhranyayemye prirodnyie territorii SShA: kratkiy obzor [Protected areas in the United States: a brief review]. Bulletin MOIP. Biological department, 100 (1), 90–102.

10. Reymers, N. F., Shtilmark, F. R. (1978). Osobo okhranyayemyye prirodnyye territorii [Specially protected areas]. Moscow: Mysl', 295.
11. Sevil's'ka stratehiya biosfernykh rezervativ [Seville strategy for biosphere reserves] (2001). Kyiv: National Committee of Ukraine for program "Man and Biosphere", State Service for Protected Areas, TACIS Project "Lake Lower Danube", 30.
12. Stoiko, S. M., Priadko, O. I. (1987). Orhanizatsiia natsionalnykh parkiv u zarubizhnykh krainakh ta SRSR, yikh katehoryzatsiia i suchasna kontseptsiiia [Organization of national parks in foreign countries and the Soviet Union, their categorization and the modern concept]. Ukrainian botanical magazine, 44, № 2, 93–98.
13. Shaposhnikov, L. K. (1969). Zapovedniki i natsionalnyye parki mira [Nature reserves and national parks of the world]. Moscow, 239.
14. Columba Zárate, K. (2013). Manual para la Gestión Operativa de las Áreas Protegidas de Ecuador. Quito: Imprenta Mariscal, 194.
15. Ecuador: Informe nacional para la conferencia internacional de la FAO sobre los recursos fitogeneticos (Leipzig, 1996) (1995). Quito: Instituto nacional autónomo de investigaciones agropecuarias, 137.
16. Ley para la conservación y manejo sustentable de la biodiversidad del Ecuador. Available at: http://www.vertic.org/media/National%20Legislation/Ecuador/EC_Ley_de_Biodiversidad.pdf.
17. Ley forestal y de conservación de áreas naturales y vida silvestre del Ecuador. Available at: <http://www.ambiente.gob.ec/wp-content/uploads/downloads/2012/07/Ley-Forestal-y-de-Conservacio%C2%81n-de-Areas-Naturales-y-Vida-Silvestre.pdf>.
18. Ley de Gestión Ambiental del Ecuador. Available at: <http://www.derecho-ambiental.org/Derecho/Legislacion/Ley-Gestion-Ambiental-Ecuador.html>.
19. Ministerio del Ambiente Ecuador. Available at: <http://www.ambiente.gob.ec/>.
20. Noticias de la Pontifica Univercidad Católica del Ecuador Sede Santo Domingo. Available at: <http://www.pucesd.edu.ec/informativo/index.php/es/noticias2011/491-red.html>.
21. Solano, R. (2000). Creación de la Red de Jardines botánicos del Ecuador. Resúmenes del tercer congreso Ecuatoriano de botánica: las tesis de los informes. La botánica en el nuevo milenio. Quito, 125–126.

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ОЦЕНКА КАТЕГОРИЙ ПРИРОДООХРАННЫХ ТЕРРИТОРИЙ УКРАИНЫ И ЭКВАДОРА

Е. И. Берегута

***Аннотация.** В статье изложено сжатый сравнительный анализ категориальных систем природоохранных территорий Украины, Эквадора и мира. За основу сравнения взята классификация природоохранных территорий МСОП. Выделены общие и отличительные черты категорий, определено ключевое место ботанических садов в классификациях природоохранных территорий*

Украины и Эквадора. В этих странах ботанические сады на национальном уровне являются основными категориями в обеспечении сохранности коллекций фиторазнообразия.

Ключевые слова: ботанический сад, категории природоохранных территорий, МСОП, Украина, Эквадор.

COMPERATIVE ANALYSIS OF CATEGORICAL SYSTEMS OF PROTECTED AREAS IN UKRAINE AND IN ECUADOR

Ye. Berehuta

Abstract. The article presents a brief comparative analysis of categorical systems of protected areas in Ukraine, Ecuador and in the world. The basis of comparison is a classification of protected areas in IUCN. Pointed out in common and distinctive features of the categories defined key place of botanical gardens in the classification of protected areas in Ukraine and Ecuador. In these countries, the botanical gardens at the national level are the main categories to ensure preservation of collections phytodiversity.

Keywords: botanical garden, categories of Protected Areas, IUCN, Ukraine, Ecuador.

УДК 581.9:712.253

ЗАПОВІДНІ ОСЕРЕДКИ ІНТРОДУКЦІЇ РАРИТЕТНИХ ВИДІВ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН ЗОНИ ШИРОКОЛИСТЯНИХ ЛІСІВ УКРАЇНИ

Л. В. МІСЬКЕВИЧ, аспірант*

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: larusa18.08@gmail.com

Анотація. Зроблено стислий огляд праць про інтродуковані види деревних рослин та визначено внесок історичних постатей у розвиток інтродукції в зоні широколистяних лісів України. Описано основні заповідні парки цієї зони, які стали центрами інтродукції та акліматизації раритетних видів деревних рослин. Наведено деякі дендрозоекзоти, які були завезені у ботанічні сади та дендропарки цього регіону.

Ключові слова: інтродукція, штучні заповідні парки, зона широколистяних лісів, дендрозоекзоти.

Актуальність. Заповідні парки відіграють важливу роль у збереженні, відновленні та збагаченні рослинного світу зони широколистяних лісів України (ЗШЛ). Вони є центрами інтродукції та акліматизації дендрозоекзотів, де почали проводити перші наукові дослідження. Нині у них проводиться безперервна робота з інтродукції

*Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор С. Ю. Попович.